

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Кафедра всесвітньої історії



Навчальна програма
підвищення кваліфікації (стажування)
032 «Історія та археологія»
(спеціальність, шифр)

Навчальна програма стажування за спеціальністю 032 «історія та археологія»

Розробники: д.і.н., проф. Гребцова І.С., завідувач кафедри всесвітньої історії
к.і.н., доц. Ковальський С.В.

Навчальну програму стажування розглянуто на засіданні кафедри всесвітньої історії

Протокол від «12» квітня 2021 року № 9

Завідувач кафедри історії
всесвітньої історії



Гребцова І.С.

Затверджено на засіданні навчально-методичної комісії факультету історії та філософії

Протокол № 7 від «15» квітня 2021 р.

Голова навчально-методичної комісії
факультету історії та філософії



Ковальський С. В.

Затверджено Вченою радою ОНУ імені І.І.Мечникова

Протокол № 10 від «27» 04 2021 року

Секретар Вченої ради ОНУ
імені І.І.Мечникова



Курандо С.В.

1. ОПИС ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ (СТАЖУВАННЯ)

Найменування показників	Зміст програми	Кількість годин
Кредитів – 6		180
Змістовних модулів – 2		
Кількість годин, всього – 180, в т.ч.	- лекції (1 кредит)	30
	- практичні заняття (1 кредит)	30
	- індивідуальна робота (2 кредит)	60
	- самостійна робота (2 кредити)	60

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ (СТАЖУВАННЯ)

Метою підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників є оновлення теоретичних та практичних знань, обмін науково-викладацьким досвідом, вдосконалення особистих професійних якостей у зв'язку з підвищенням вимог до рівня кваліфікації та необхідності оволодіння сучасними методами вирішення професійних завдань.

Основні **завдання** підвищення кваліфікації (стажування):

- оновлення та розширення знань, формування нових професійних навиків в області психолого-педагогічної, науково-дослідної та організаційно-управлінської діяльності;
- засвоєння інноваційних технологій, передових форм, методів та засобів навчання;
- ознайомлення з педагогічним досвідом та науковими досягненнями співробітників кафедри;
- розроблення конкретних пропозицій щодо удосконалення навчально-виховного процесу;
- поглиблення та оновлення знань в галузі історичної науки з урахуванням нових підходів та методів, наукових та навчально-методичних розробок кафедри;
- розробка навчально-методичних матеріалів, призначених для впровадження в навчальний процес.

Цільова аудиторія: викладачі, доценти, професори кафедр загальногуманітарних та історичних кафедр, близьких до спеціалізації «всесвітня історія».

Процес проходження стажування спрямований на формування та вдосконалення наступних **компетентностей**, відповідно до «Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23 березня 2021 р.:

а) Загальних компетентностей:

- Володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію (ЗК.03);
- Здатність до особистісного і професійного розвитку (ЗК.06);
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК.07);
- Здатність застосовувати кращі практики у професійній діяльності (ЗК.08);
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (ЗК.09);
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК.10);
- Здатність проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності (ЗК.11);

б) Професійних компетенцій (Трудових функцій):

- Здатність оновлювати програму навчальної дисципліни відповідно до вимог внутрішньої системи забезпечення якості (А2);
- Здатність проводити навчальні заняття та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб студентів (Б1);
- Здатність консультувати студентів з предмета навчальної дисципліни відповідно до їхніх індивідуальних освітніх потреб (Б2);
- Здатність здійснювати індивідуальний супровід студента (наставництво, менторство) під час навчання (Б3);
- Здатність розробляти критерії та обирати інструменти оцінювання (В1);
- Здатність обґрунтувати, спланувати та виконати дослідницький/творчий проєкт (Г1);
- Здатність проаналізувати та узагальнити результати дослідницького/творчого проєкту, підготувати та оприлюднити презентацію, звіт, статтю, монографію (Г2);
- Здатність планувати, готувати та проводити освітні й наукові заходи (Д2);
- Здатність визначати мету, структурні компоненти освітньої програми, програмні результати навчання (Є1);

За результатами підвищення кваліфікації (стажування) стажер має:

знати:

- Нові наукові досягнення та тенденції розвитку предметної області, до якої відноситься навчальна дисципліна (А2.31)
- Вимоги внутрішньої системи забезпечення якості освіти (А2.32)
- Сучасні методи і технології, що можуть використатися для відповідної навчальної дисципліни (Б1.34)
- Методологію і методи дослідження/реалізації творчих проєктів (Г1.32.)
- Методи аналізу, синтезу та оцінювання інформації (Г2.31)
- Стратегію розвитку закладу вищої освіти (Д1.31)
- Сучасний стан і результати актуальних досліджень / творчих проєктів, у відповідній галузі, сфері (Е2.31)
- Вимоги та критерії акредитації освітньої програми (Є3.31)

вміти:

- Інтегрувати нові наукові дані у зміст навчальної дисципліни вчасно, у необхідних областях і формах (А2.У2)
- Аналізувати і вдосконалювати власні методи викладання (Б1.У8)
- Здійснювати дослідження/ творчий проєкт із застосуванням відповідних наукових/творчих методів, підходів (Г1.У4)
- Аналізувати документи і матеріали (Д1.У1)
- Готувати та/або організовувати підготовку матеріалів відповідно до вимог акредитації освітньої програми (Є3.У1)
- Готувати аргументовані критичні зауваження, висновок, рецензію, відгук на дослідницький (науковий), фаховий або творчий проєкт (Ж1.У2)

3. ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ (СТАЖУВАННЯ)

Змістовний модуль 1. Ознайомчо-консультаційна діяльність

1. Консультація з керівником стажування щодо змісту програми та формування індивідуального плану стажування, у т.ч. визначення переліку дисциплін з урахуванням цільового спрямування та посадових обов'язків науково-педагогічного працівника, що проходить стажування.

2. Ознайомча робота з організацією науково-дослідної та методичної роботи кафедри.

3. Ознайомча робота з правилами ведення навчально-методичного комплексу дисциплін спеціальності «Історія та археологія» по кафедрі історії стародавнього світу та середніх віків згідно індивідуального плану стажування

3.1 Відвідання лекційних та семінарських занять з дисциплін фундаментального циклу, що викладаються кафедрою

3.2 Відвідання лекційних та практичних занять зі спеціальних курсів

4. Ознайомча робота з правилами ведення кафедральної документації

Змістовний модуль 2. Аналітична діяльність

1. Вивчення та аналіз досвіду викладання дисциплін зі спеціальності «Історія та археологія» по кафедрі історії стародавнього світу та середніх віків

1.1. Аналітична робота з програмами загальних та спеціальних курсів, які викладаються на кафедрі

1.2. Вивчення та аналіз досвіду використання сучасних технологій у навчальному процесі

1.3. Вивчення та аналіз досвіду роботи в умовах кредитно-модульної системи

2. Вивчення та аналіз навчально-методичних розробок кафедри

3. Формування звіту за результатами стажування, розроблення пропозицій щодо удосконалення навчально-виховного процесу, створення методичних рекомендацій

4. СТРУКТУРА ЗМІСЛОВНИХ МОДУЛІВ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ (СТАЖУВАННЯ)

Назва змістовних модулів	Кількість годин				
	Усього	Аудиторна робота		Індивід. робота	Самостійна робота
		Лекції	Практичні		
Змістовний модуль 1. Ознайомчо-консультаційна діяльність					
1. Консультація з керівником стажування щодо змісту програми	6			4	2
2. Ознайомча робота з організацією науково-дослідної та методичної роботи кафедри	12			6	6
3. Ознайомча робота з правилами ведення навчально-методичного комплексу дисциплін	10			6	4
3.1 Відвідання лекційних та практичних занять з дисциплін фундаментального циклу	24	8	6	4	6
3.2 Відвідання лекційних та практичних занять зі спеціальних курсів	22	8	4	4	6
4. Ознайомча робота з правилами ведення кафедральної документації	12			6	6
Усього за змістовний модуль 1	86	16	10	30	30

Змістовний модуль 2. Аналітична діяльність					
1. Вивчення та аналіз досвіду викладання дисциплін					
<i>1.1. Аналітична робота з програмами загальних та спеціальних курсів</i>	10			4	6
<i>1.2. Вивчення та аналіз досвіду використання сучасних технологій у навчальному процесі</i>	18	4	8	4	2
<i>1.3. Вивчення та аналіз досвіду роботи в умовах кредитно-модульної системи</i>	14	4	4	4	2
<i>1.4. Вивчення та аналіз досвіду роботи в умовах дистанційного навчання</i>	20	6	8	4	2
2. Вивчення та аналіз навчально-методичних розробок кафедри	12			6	6
3. Вивчення та аналіз досвіду роботи студентських наукових товариств/гуртків кафедри	10			4	6
4. Формування звіту за результатами стажування та підготовка випускної роботи	10			4	6
Усього за змістовний модуль 2	94	14	20	30	30
Усього годин	180	30	30	60	60

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

- випускна робота;
- співбесіда з науковим консультантом.

6. ТЕМИ ВИПУСКНИХ РОБІТ

Випускна робота може бути представлена науковою статтею або розділом колективної монографії.

Тема випускної роботи має відповідати науковим темам кафедри всесвітньої історії.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативна база:

1. Закон про вищу освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти». URL: http://osvita.ua/doc/files/news/819/81950/610_Vikladachi_zakladiv_vishoyi_osviti.pdf
3. Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова. URL: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/poloz-pidvishennya-kvalifikatsii_12112020.pdf

Кафедральні видання, навчально-методичні розробки

1. Альманах історичних досліджень. Одеса, 2012. Вип. 2. 173 с.
2. Барвінська П.І. Методичні рекомендації зі спецкурсу «Радянсько-німецькі відносини в 1917-першій половині 1941 р.» Одеса, 2004.
3. Барвінська П.І. Між наукою і політикою. Інтерпритації Східної Європи в академічному середовищі німецькомовного простору у кінці XIX – початку XXI ст.: моног. Одеса: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2012. 450с.
4. Воронцовский сборник. Выпуск 6. Одесса, 2013
5. Гребцова І. С. Музеологія. Навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 032 Історія та археологія. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2020. 142 с.
6. Гребцова І.С. Джерелознавство. Методичний посібник. – Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2019. 146 с.
7. Гребцова І.С. Новітні підходи та методи аналізу історичних джерел: Методичні рекомендації з вивчення спецкурсу для третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 032 Історія та археологія. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2020. 52 с.
8. Древнее Причерноморье. Выпуск VIII / Глав. ред. И.В. Немченко. Одесса, 2008. 392 с.
9. Древнее Причерноморье. Выпуск IX / Глав. ред. И.В. Немченко. Одесса, 2011. 520 с.
10. Древнее Причерноморье. Выпуск X / Глав. ред. И.В. Немченко. Одесса, 2013. 654 с.
11. Дьомін О.Б. Біля витоків англійського атлантизму. Одеса, 2000.

12. Дьомін О.Б. Шукач слов'янських скарбів. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2015.
13. Дьомін О.Б., Шахін Ю.В. Історія південних та західних слов'ян. Методичні рекомендації та тематика практичних занять. Частина І. Одеса, 2010.
14. Дьомін О.Б., Селиванова Л.М. Методичний посібник до практичних занять з курсу Історія міжнародних відносин для студентів III курсу історичного факультету. – Первомайськ-Одеса, 2003.
15. Ізбаш Т.О. Методичний посібник з історії Стародавньої Греції. Одеса, 2007. 48 с.
16. Ізбаш-Гоцкан Т.О. Історія давньогрецької політичної думки. Навчально-методичний посібник. Одеса, 2012. 92 с.
17. Ізбаш-Гоцкан Т.О. Політичні системи Стародавньої Греції до епохи еллінізму. Одеса, 2008. 40 с.
18. Ізбаш-Гоцкан Т.О. Римське суспільство II-I ст. до н.е. Повстання рабів. Практикум з історії стародавнього Риму. – Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2019. 52 с.
19. Ковальська М. С. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1871–1918 рр.): метод. вказівки для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ф-ту історії та філософії. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2020. 32 с.
20. Ковальський С.В. Методичні вказівки з курсу «Нова історія країн Європи та Північної Америки (1640 – 1918 рр.)» для студентів заочного відділення історичного факультету. Одеса, 2012.
21. Ковальський С.В. Методичні вказівки та тематика занять спецпрактикуму «Сучасне міжнародне становище» (з урахуванням вимог кредитно-модульної системи). Одеса, 2011.
22. Ковальський С.В. Методичні вказівки та тематика практичних занять з курсу «Нова історія країн Європи та Північної Америки (I період)» (з урахуванням вимог кредитно-модульної системи Одеса, 2012.
23. Луговий О. М. Просопографія в історичному дослідженні. Методичні вказівки до спеціального курсу для студентів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2020. 32 с.
24. Луговий О.М. Етнодемографічна історія Європи в середні віки. Навчально-методичний посібник. Одеса, 2013. 76 с.
25. Луговий О.М. Методичний посібник для спецпрактикуму з історії Візантії. Одеса, 2011. 76 с.

26. Луговий О.М. Поліптик абата Ірмінона. Практикум до спеціального курсу «Етнодемографічна історія Європи в середні віки». Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2019. 388 с.
27. Методичний посібник студентам історичного факультету з написання та оформлення курсових і дипломних робіт / Упоряд. С.В. Ковальський, О.М. Луговий, Л.В. Новікова, Н.О. Петрова, О.О. Синявська; відп. ред. В.Г. Кушнір. Одеса, 2015. 56 с.
28. Немченко І. В. Сучасні проблеми інтелектуальної історії. Методичні рекомендації до спеціального курсу для студентів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2020. 26 с.
29. Немченко І.В. Західноєвропейська суспільно-політична думка доби пізнього середньовіччя. Навчально-методичний посібник. Одеса, 2011. 116 с.
30. Немченко І.В. Мова середньовіччя. Російсько-українсько-англійський тлумачний словник термінології середніх віків. [Рос. мова.] Одеса, 2001. 288 с.
31. Немченко І.В., Кулачинський М.М. Методичний посібник з історії Німеччини XVI – першої половини XVII ст. для студентів історичного факультету. Первомайськ-Одеса, 2003. 56 с.
32. Немченко І.В., Кулачинський М.М. Методичний посібник з історії середніх віків. Частина І. Первомайськ-Одеса, 2006. 60 с.
33. Немченко І.В., Чепіженко В.В. Історія країн Західної Європи доби пізнього середньовіччя. Частина III: Навчально-методичний посібник (для студентів факультету історії та філософії). Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2019. 144 с.
34. Немченко І.В., Чепіженко В.В. Історія країн Західної Європи доби пізнього середньовіччя. Частина І: Навчально-методичний посібник (для студентів історичного факультету). Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2017. 238 с.
35. Немченко І.В., Чепіженко В.В. Історія країн Західної Європи доби пізнього середньовіччя. Частина II: Навчально-методичний посібник (для студентів факультету історії та філософії). Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2018. 202 с.
36. Libra. Збірка наукових праць кафедри історії стародавнього світу та середніх віків / Під ред. І.В. Немченко. Одеса, 2010. 140 с.
37. Libra. Збірка наукових праць кафедри історії стародавнього світу та середніх віків / Під ред. І.В. Немченко. Вип. II. Одеса, 2012. 138 с.
38. Libra. Збірка наукових праць кафедри історії стародавнього світу та середніх віків / Під ред. І.В. Немченко. Вип. III. Одеса, 2014. 120 с.

Загальна література

1. Загинайло А.Г. Історія Стародавньої Греції (XXX – IV ст. до н.е.). Навчальний посібник. Київ, 1992. 208 с.
2. Мілевич С.В. «Генеалогія. Програма курсу. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів III курсу історичного факультету. Одеса, 2014. 52 с.
3. Мілевич С.В. Генеалогія .Програма курсу. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів III курсу історичного факультету Одеса, 2014.
4. Радзиховська О.О. Походження латинського письма та вступ до палеографії. Методичні вказівки до частини I спецкурсу «Історія письма та картографування в середньовічній Європі» для студентів факультету історії та філософії спеціальності 032 «Історія та археологія». – Одеса: ОНУ, 2019. 49 с.
5. Урсу Д.П. Международные организации: история и современность. Симферополь, 2000.
6. Урсу Д.П. Одесса в европейском научном и культурном пространстве (XIX – XX вв.): Документальные очерки. Одесса: Апрель, 2014.
7. Урсу Д.П. Современная историография стран Тропической Африки, 1960-1980. М., 1983.
8. История Древней Греции / Под ред. В.И. Кузищина. М., 1986.
9. История Древнего Рима / Под ред. В.И. Кузищина. М., 2000.
10. История средних веков: в 2-х т. / Под ред. С.П. Карпова. М., 2001.
11. Ковалев С.И. История Древнего Рима. М., 2002.
12. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу. К., 2000.
13. Сорочан С.Б., Войтович Л.В. Історія Візантії. Вступ до візантиністики. Львів, 2011.
14. Сорочан С.Б. Ремесло медієвіста. Основи науково-дослідницької роботи. Учебное пособие. Харьков, 2013.
15. Яковенко Н.М. Вступ до історії. К., 2007.
16. Валлерстайн И. Миросистемный анализ: введение. М., 2006
17. Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія. Львів, 2007.
18. Історіографічний словник. Харків, 2004.
19. История Германии. Т.2, Т.3 М., 2008.
20. Тойнбі А.Дж. Дослідження історії. В 2-х т. К.: Основи, 1995.
21. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций? // Полис. 1994. №1.
22. Бриггс Э., Клэвин П. Европа нового и новейшего времени. С 1789 года и до наших дней. М., 2006.
23. История Европы. В 8-ми тт. Т. 4. Европа нового времени (XVII – XVIII вв.) М., 1994.

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Офіційний сайт факультету всесвітньої історії Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. URL: <http://worldhistory.onu.edu.ua>

Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова. URL: <http://lib.onu.edu.ua/>

Сайт ОНУ імені І.І. Мечникова. URL: <http://www.onu.edu.ua/>

Одеська Національна наукова бібліотека. URL: <http://www.ognb.odessa.ua/>

Національна бібліотека ім. В. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека конгресу США. URL: <https://www.loc.gov> ; <http://archive.org>

Британська бібліотека. URL: <http://www.bl.uk/>

Національна бібліотека Франції. URL: <http://gallica.bnf.fr/>

Карти готичної Франції. URL: <http://mappinggothic.org/>